

NEWSLETTER 3/2019

Rozdělení zisku v obchodních korporacích
ve světle aktuální judikatury Nejvyššího soudu

I. Rozdělení zisku ve světle aktuální judikatury Nejvyššího soudu

- **Nejvyšší soud vydal dne 27. března 2019 usnesení sp. zn. 27 Cdo 3885/2017 ve věci rozdělení zisku v akciové společnosti.**
- Ve shora uvedeném usnesení Nejvyšší soud potvrdil, že podle zákona o obchodních korporacích (zákon č. 90/2012 Sb.) účinného od 1.1.2014, **může účetní závěrka, zpracovaná za předchozí účetní období, sloužit jako podklad pro rozdělení zisku až do konce následujícího účetního období.**
- Tímto rozhodnutím Nejvyšší soud zvrátil **původní judikaturu**, která se ještě opírala o výklad obchodního zákoníku (zákon č. 513/1991 Sb.) platného do 31.12.2013, a **která dovozovala pravidlo, že po uplynutí lhůty pro konání valné hromady za účelem schválení řádné účetní závěrky (tj. po uplynutí 6 měsíců od skončení účetního období), již nemůže tato řádná účetní závěrka sloužit jako podklad pro rozdělení zisku.**
- Dosavadní judikaturou byla lhůta ke svolání řádné valné hromady počítaná od posledního dne účetního období tedy nejen lhůtou určující, dokdy by měla valná hromada odsouhlasit výsledky příslušného účetního období, ale též nejzazší lhůtou, ve které lze výsledky účetní závěrky pokládat za ty,

jež mohou společníkům sloužit jako reálný obraz účetnictví společnosti, na jehož základě mohou kvalifikovaně rozhodovat o rozdělení zisku.

- Nejvyšší soud své usnesení z března letošního roku odůvodnil tím, že zákon o obchodních korporacích, na rozdíl od obchodního zákoníku, výslovně upravuje tzv. insolvenční test (§ 40 odst. 1 ZOK), který by měl dostačovat pro dosažení sledovaného cíle, tj. zabránit vyplacení podílů na zisku „na úkor“ věřitelů společnosti. Navíc v případě akciová společnosti se lze v poměrech zákona o obchodních korporacích původní judikaturou dovozenému pravidlu o „časově omezené využitelnosti“ řádné účetní závěrky pro rozdělení zisku poměrně snadno vyhnout i tím, že společnost emituje akcie s pevnými podíly na zisku. Právo na pevný podíl na zisku za předchozí účetní období vzniká již k prvnímu dni následujícího účetního období (byl-li zisk vytvořen), akcionáři s akciemi s pevným podílem na zisku tak dosáhnou na pevný podíl na zisku bez ohledu na to, zda a kdy valná hromada rozhodne o rozdělení zisku.

II. Připravovaná novela zákona o obchodních korporacích

- V současné době je v Poslanecké sněmovně projednávána poměrně rozsáhlá **novela shora uvedeného zákona o obchodních korporacích** (sněmovní tisk č. 207), která se, mimo jiné, dotkne i ustanovení upravujících podíl na zisku (§ 34 a násl. ZOK).

- Navrhovaná právní úprava ponechává v platnosti dosavadní princip, že podíl na zisku (a nově i na jiných vlastních zdrojích) bude možné stanovit pouze na základě řádné nebo mimořádné účetní závěrky schválené nejvyšším orgánem obchodní korporace. Výslovně však doplňuje pravidlo, že **na základě takovéto účetní závěrky bude umožněno rozdělit zisk (a jiné vlastní zdroje) až do konce účetního období následujícího po účetním období, za které byla účetní závěrka sestavena.**
- Připravovaná novela tak v souladu s výše uvedenou judikaturou Nejvyššího soudu výslovně stanoví, že řádná i mimořádná **účetní závěrka je způsobilým podkladem pro rozdělení zisku** a jiných vlastních zdrojů **po celé účetní období.** V důvodové zprávě se k tomu uvádí, že řádná i mimořádná účetní závěrka musí podávat věrný a poctivý obraz účetnictví společnosti k rozvahovému dni a významné události, které nastanou mezi rozvahovým dnem a okamžikem sestavení účetní závěrky jsou pak popsány v příloze k účetní závěrce. Události, které nastanou později, již účetní závěrka zachycovat nemůže. Z toho pak vyplývá, že řádná ani mimořádná účetní závěrka nemůže poskytovat reálný obraz účetnictví ke dni rozhodování o rozdělení zisku a je přitom zcela nerozhodné, zda je zisk rozdělován před či po uplynutí šesti měsíců od rozvahového dne.
- Předmětná novela se nyní nachází před závěrečným čtením v Poslanecké sněmovně. Předpokládána účinnost nové úpravy je pak stanovena k **1. lednu 2020.**

Věříme, že výše uvedené shrnutí usnadní Vaši orientaci v nové právní úpravě. V případě potřeby jsme Vám plně k dispozici pro poskytnutí doplňujících informací nebo právní asistenci v dané oblasti.

Editor: JUDr. Magda Stárková, advokát, e-mail: starkova@akvk.cz

Hlavním cílem Newsletterů je poskytnout základní informace k danému tématu a nelze je považovat za vyčerpávající odborný návod. Obsah této publikace slouží pouze k základní orientaci a nevychází ze specifických okolností jednotlivého případu či individuálních potřeb klienta. Před každým právním jednáním v konkrétním případě doporučujeme si vyžádat odbornou právní pomoc, kterou Vám rádi na základě Vaší žádosti poskytneme.